

Луис Керол

Алиса у
Земљи чуда

Илустрације
Џон Тенијел

Превео
Зоран Пеневски

■ Laguna ■

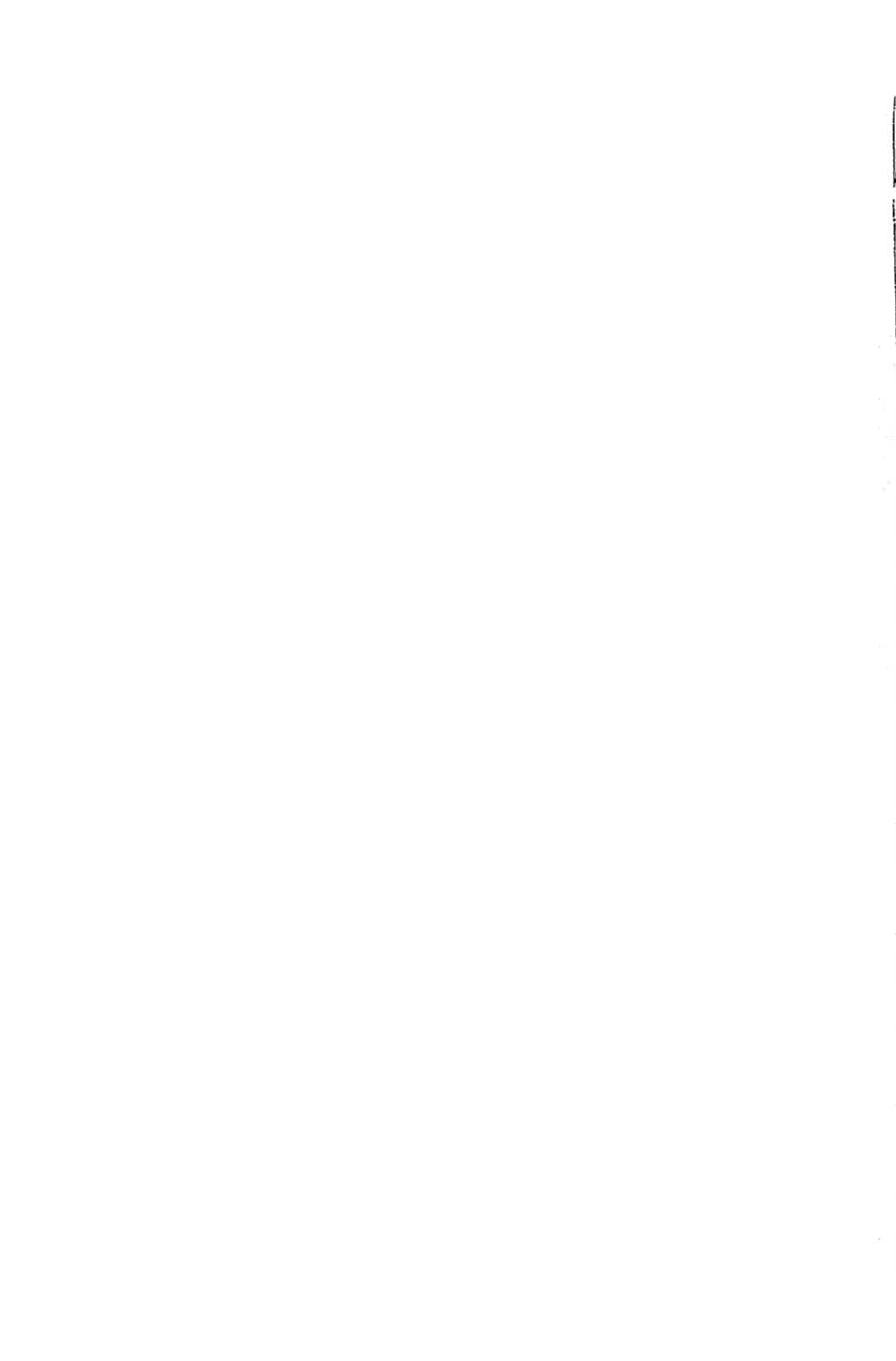
Наслов оригинала

Lewis Carroll

ALICE'S ADVENTURES IN WONDERLAND

Translation copyright © 2024 овог издања, ЛАГУНА

Алиса у
Земљи чуда

Кроз злайно йойодне сйоро
сви клизимо йоврх воде;
вслачи су невешйи, ал'
ручицама весла йоде,
док сийне шаке вара суд
да йловидбу нашу воде.

Ах, окруйне Три! Баш йада.
Свака душа сад је снена.
Слаб дах ни йерце да йрене,
йричу моле ової йрена!
Шйа може један йлас йройив
йри језика удружена?

Прва зайоведно сева:
„Почейак йричи дајше йој“ –
нежније се Друїа нага:
„Чудесно нек буде у њој“ –
док Трећа йрекида йричу
мноїо йуїа – не зна се дрој.

И удрзо мир завлада јер
у машићи хода већ с њима
дете снова по Земљи пој
са новим, сјајним чудима,
с појницом и зверима прича –
мисле: истине по има.

И кад пог радња усахне,
извор машиће сушу нуди,
и исцрпљен пој шито прича
за одмором јадан жуди:
„Дрући пој“ – „САД је дрући пој“,
одмах по пој иласић дуди.

Тако настја Земља чуда:
и дојаћај по дојаћај,
чудних зода настјаде низ –
и прича овој доје крај,
кући ошловисмо појом,
док сунашца беше смирај.

Алиса! Узми пој причу
и нежном ручицом стјави
у силети пој да се дечји сан
међ појна сећања јави,
кô верника сув венац од
цвећа стјраној шито се причу.

Садржај

ПОГЛАВЉЕ I – Низ зечју јаму	13
ПОГЛАВЉЕ II – Језеро суза	23
ПОГЛАВЉЕ III – Предизборна трка и дуга прича .	33
ПОГЛАВЉЕ IV – Зец шаље малог Била	41
ПОГЛАВЉЕ V – Гусеничин савет	53
ПОГЛАВЉЕ VI – Прасе и бибер	65
ПОГЛАВЉЕ VII – Луда чајанка	77
ПОГЛАВЉЕ VIII – Краљичино игралиште за крокет.	89
ПОГЛАВЉЕ IX – Прича Лажне Корњаче	101
ПОГЛАВЉЕ X – Кадрил јастога	113
ПОГЛАВЉЕ XI – Ко је украо тартове?	123
ПОГЛАВЉЕ XII – Алисин исказ	133
<i>Напомене</i>	145
О аутору	147

ПОГЛАВЉЕ I

Низ зечју јаму

АЛИСИ ЈЕ већ почело да бива досадно да седи са се-
стром на обали и ништа да не ради: једном или двапут
гвирнула је у књигу коју је читала њена сестра, али није
било слика ни разговора у њој, „па каква ми је то књи-
га“, помисли Алиса, „која је без слика или разговора?“

И зато се премишљала (колико је могла јер је од
врелог дана била веома поспана и трема) да ли би
задовољство прављења венчића од белих рада било
вредно труда да се придигне и набере беле раде кад
изненада пројури крај ње бели зец ружичастих очију.

Није било ничег *толико* посебног у томе; нити је
Алиси било *толико* необично кад је чула како Зец
говори себи: „Јао, мени! Јао, мени! Закаснићу!“ (кад
је после размишљала о томе, учинило јој се да би је
то могло зачудити, али у том тренутку деловало јој
је сасвим природно), али кад је Зец стварно *извадио*
часовник из џепа на њрслуку, и погледао га па пожу-
рио, Алиса је скочила на ноге јер јој је пролетело кроз

главу да никад раније није видела зеца с прслуком који има цеп, нити да вади часовник из њега, па је, горећи од знатижеље, потрчала преко поља за њим, и стигла баш у трену да види како је ускочио у велику зечју јаму испод живице.

И наредног трена Алиса је скочила за њим, и не помисливши уопште како ће се извући из јаме.

Зечја јама се донекле пружала право као тунел, а онда се стрмо спуштала, и то тако нагло да Алиса није имала ни часак да помисли да се заустави пре него што је заиста пала у нешто што је подсећало на дубоки бунар.

Да ли је бунар био дубок или је она падала врло полако, тек имала је довољно времена да гледа око себе и да се пита шта ће се следеће догодити. Најпре је покушала да погледа доле не би ли открила на шта ће то пасти, али било је сувише мрачно да би нешто видела: затим је зурила у зидове бунара, и запазила да су пуни ормарића и полица за књиге: ту и тамо угледала би мапе и слике које висе на ексерима. С једне полице узела је теглу док је пролазила; имала је етикету мармелада од поморанце, али на њену велику жалост била је празна: није хтела да је испусти да не би убила неког испод себе, па је успела да је тутне у неки ормарић док је падала.

„Ето!“, помисли Алиса, „након оваквог пада, није ништа кад се скотрљаш низ степенице! У кући ће сви помислити како сам храбра! Ма какви, не бих зуцнула ни да паднем са крова куће!“ (Што би могло и стварно да се догоди.)

Доле, доле, доле. Зар овом паду *никад* неће доћи крај?! „Баш ме занима колико сам километара досад пала?“, рекла је наглас. „Мора да сам негде близу средишта Земље. Да видим: до тамо има шест и по хиљада километара, мислим“ (јер, видите, Алиса је научила неколико таквих лекција у школи и помислила је да ово није *нарочито* добра прилика да се размеће својим знањем, и мада није било никог да је чује, била је то добра вежба за утврђивање градива), „да, то је тачна удаљеност – али не знам на коју сам географску ширину и дужину стигла?“ (Алиса ни благу представу није имала шта су географска ширина и дужина, али јој се учинило да је лепо изговарати тако значајне речи.)

Па опет поче: „Баш ме занима да ли ћу пролетети *кроз* Земљу! Каква би то била смејурја да се појавим међу људе који ходају наглавачке! Мислим да су они Антипати“ (било јој је заправо драго што је *нико* не слуша овог пута, јер реч није звучала исправно), „али бих могла да их упитам како им се зове земља, па да. Извините, госпођо, да ли је ово Нови Зеланд или Аустралија?“ (И могла би да им се наклони док то изговара – замисли наклон док падаш кроз ваздух! Мислиш ли да и ти то можеш?) „А можда би помислили да сам неука балавица ако их то питам! Не, то се никад не пита: можда да видим да ли то негде пише.“

Доле, доле, доле. Пошто се ништа друго није ни могло, Алиса је наставила да прича: „Могу да замислим колико ћу недостајати Дајни вечерас!“ (Дајна је била мачка.) „Надам се да ће се сетити њене посуде за млеко по подне. Драга моја Дајна! Тако бих волела да си

овде доле са мном! Нема мишева у ваздуху, нажалост, али могла би да ухватиш слепог миша, а он је, знаш, сличан обичном мишу. А једу ли мачке уопште слепе мишеве?“ И тада се Алиси приспавало, па је наставила да говори себи, онако снено: „Једу ли мачке слепе мишеве? Једу ли мачке слепе мишеве?“, и понекад: „Једу ли слепи мишеви мачке?“, јер, видите, пошто није знала одговор, било је свеједно како ће поставити питање. Осећала је само да тоне у сан и таман кад је почела да сања како шета са Дајном држећи је за шапу и како јој врло искрено говори: „А сад ми кажи, Дајна, али искрено: да ли си некад појела слепог миша?“, кад је изненада – *шуй! шуй!* – слетела на хрпу грања и сувог лишћа, и паду је дошао крај.

Алиса се ни најмање није повредила, па је зачас скочила на ноге: погледа навише, али је изнад њене главе било мрачно; испред ње је био дугачак ходник, а Бели Зец је још могао да се види како жури низ њега. Не сме се тражити време: Алиса је појурила као ветар и стигла да чује како изговара, баш док је скретао иза угла: „О, ушију ми и дркова, колико већ касним!“ Била му је за петама кад је скренула иза угла, али Зеца више није било: нашла се у дугачкој, ниској дворани осветљеној лампама које су висиле са таванице.

Дуж целе дворане била су врата, али сва закључана; и кад је Алиса прешла с једне на другу страну покушавајући да отвори свака, тужно је дошетала до средине питајући се како ће одавде уопште изаћи.

Наједном је наишла на треноги сточић, направљен од стакла; на њему није било ничег осим златног кључића, и Алиси је прво пало на памет да он отвара нека

од врата у дворани; али – авај! – или су кључаонице биле превелике или је кључ био премали па никако није отварао ниједна од њих. Ипак, при другом обиласку, наишла је на ниску завесу коју није приметила раније, а иза ње су била вратанца висока око четрдесет центиметара: ставила је златни кључ у браву, и он је, на њено задовољство, одговарао!

Алиса је отворила врата и открила да воде у мањи ходник, не већи од пацовске рупе: клекнула је и вирнула кроз пролаз у најлепшу башту откад је света и века. Како је чезнула да изађе из те мрачне дворане и

прошета између леја цвећа и дивних водоскока, али није могла ни главу да провуче кроз тај ходник; „а чак и да ми прође глава“, помисли јадна Алиса, „шта вреди кад не могу рамена. Ох, како бих волела да могу да се склопим као телескоп! А мислим и да могу, само кад бих знала како да почнем.“ Јер, видите, толико се необичних ствари догодило у последње време да је Алиса почела да верује да су само неке ствари заиста немогуће.

Учинило јој се да нема вајде од тога да чека крај вратанца, па се вратила до стола, напола у нади да ће наћи други кључ или бар књигу са упутствима како да се човек склопи као телескоп: овог пута нашла је бочицу („која засигурно није била ту малочас“, рече Алиса) са папирнатом етикетом око грлића и речима ПОПИЈ МЕ, прелепо одштампаним крупним словима.

Лако је рећи *попиј ме*, али мудра Алиса неће *по* да учини на брзину. „Не, прво ћу да погледам“, рекла је, „и проверим да ли има ознаку *отиров* или нема“, јер је већ прочитала неколико прича о деци која су изгорела или их је појела дивља звер, или о неким другим непријатностима, а све зато што нису *хитела* да упамте једноставна правила којима су их учили пријатељи: на пример, да ће те усијани жарач опећи ако га предуго држиш; и ако посечеш прст *веома* дубоко ножем, он обично крвари; и зато никад није заборавила да, ако много пијеш из боце на којој стоји „Отров“, биће ти лоше, пре или касније.

Међутим, на боци *није* стајало „Отров“, па се Алиса одважила да проба, и кад је видела да је укус

врло добар (био је заправо нека мешавина тарта од трешања, крема од јаја, ананаса, пржене ћуретине, карамеле и врућег тоста с путером), убрзо га је ископила до дна.

*****

* * * *

*****

„Чудан неки осећај!“, рече Алиса. „Мора да се склапам као телескоп.“

И заиста је тако било: сада је била висока свега двадесет пет центиметара, и лице јој се озарило на помисао да је сада праве величине да прође кроз вратанца у прелепу башту. Најпре је, ипак, сачекала неколико тренутака да види да ли ће се још смањити: била је врло нервозна због тога, „јер бих могла на крају, знате“, рече Алиса у себи, „да сасвим нестанем, као свећа. Баш ме занима каква бих онда била.“ Па је покушала да замисли како би изгледао пламен свеће након што се свећа угаси јер није могла да се сети да је тако нешто некад видела.

Након неког времена, пошто је открила да се ништа више не дешава, одлучила је да сместа крене у башту; али – авај! јадна Алиса! – кад је стигла до врата, схватила је да је заборавила златни кључић, а кад се вратила до стола по њега, открила је да не може да га дохвати: лако је могла да га види кроз стакло, и својски се трудила да се попне уз ногу стола, али је била сувише склиска; а кад се уморила од силних покушаја, мала јадница је села и заплакала.

„Хајде, нема вајде од толиког плача!“, рече Алиса прилично оштро. „Саветујем ти да престанеш овог часа!“ Обично је давала себи врло добре савете (иако

би их веома ретко послушала), а покаткад би себе тако изгрдила да би натерала себи сузе на очи; а једном је покушала себи да извуче уши јер је хтела да превари себе док је играла крокет против саме себе јер се радознало дете често претварало да су две особе. „Али то сад нема смисла“, мислила је јадна Алиса, „да се претварам да смо ту нас две! Па од мене је остало једва толико да будем *једна* пристојна особа!“

Убрзо јој је поглед пао на стаклену кутију која је лежала испод стола: отворила ју је и у њој нашла колачић на којем је грожђицама писало ПОЈЕДИ МЕ. „Па појешћу те“, рече Алиса, „и ако порастем, дохватићу кључ; а ако се смањим, провући ћу се испод врата; овако или онако, отићи ћу у башту, па ми је свеједно шта ће се десити!“

Појела је комадић и забринуто се упитала: „Куда сад? Куда сад?“, држећи руку на темену да осети да ли расте, и врло се изненадила кад је открила да је остала исте висине: то се заправо углавном и дешава кад се поједе колач, али Алиса је већ навикла да не очекује ништа осим да се догоде необичне ствари па јој се учинило да је баш досадно и глупо да живот настави својим уобичајеним током.

И зато је прионула и довршила колач.